

MOCIÓ PER A RECTIFICAR UNA MANCANÇA IMPERDONABLE.

Amb la voluntat d'homenatjar el vintè aniversari del taller "Grup de Dones amb Memòria", el passat juliol va realitzar-se en un espai públic de la ciutat un mural artístic dedicat a la "Manifestació de les Galledes". Aquest és el nom amb el que es coneix la primera protesta cívica i pública contra el franquisme que tingué lloc l'any 1965 a Vilanova i la Geltrú, la qual fou organitzada i protagonitzada exclusivament per dones.

En una ciutat on la memòria històrica està completament masculinitzada, retre homenatge a un taller femení –com és el "Grup de Dones amb Memòria"– a través del tribut i la divulgació pública d'un acte de resistència perpetrat únicament per dones pot veure's com un primer pas cap a la creació d'una història pública feminista. De fet, en un primer moment vam veure amb bons ulls aquesta acció, creient que a través d'aquest reconeixement a les dones i als seus actes es començava a teixir una memòria històrica de la ciutat en la que les vilanovines, finalment, deixaven enrere un llarg silenci i recuperaven la seva pròpia veu. Alhora, la fórmula escollida –la creació d'un gran mural en un espai públic de la ciutat– reforçava aquest primer pensament, fent-nos pensar que el reconeixement no només seria de caràcter institucional, sinó que també abraçaria tota la ciutadania, a l'incorporar-lo al nostre dia a dia.

Ara bé, a mesura que llegíem les notícies publicades per l'Ajuntament relacionades amb aquest acte, anaven sorgint certes reflexions que ens varen fer pensar irònicament i tristament: "sort en tenim dels homes que ens expliquen coses!"

En aquestes publicacions informatives, en primer lloc, ens va sorprendre la poca atenció donada al "Grup de Dones amb Memòria", tot i que és el centre de l'homenatge. En cap moment es mencionava cap de les seves integrants, ni com aquest es va gestar ara fa just 20 anys quan un grup de dones –entre elles algunes membres de La Frontissa–, encapçalades per la Rosa Català, començaren a reunir-se al darrer pis de la biblioteca Joan Oliva iniciant aquest taller.

De fet, en aquestes notícies la principal referència que es fa al "Grup de Dones amb Memòria" és que aquest té com a principal objectiu recuperar la memòria col·lectiva de la ciutat. És a dir, prolonga i reitera el relat androcèntric de que les dones som les teixidores i les cuidadores de la nostra memòria col·lectiva, som aquelles que tenim cura del que s'ha de transmetre a les generacions futures, però mai se'ns ha d'entendre ni tampoc mostrar com a subjectes històrics actius. En altres paraules, en la construcció de la memòria històrica de la ciutat les dones mantenim el paper de grans cuidadores, som les garants d'allò que volem recordar. Però la història, les coses realment importants, aquestes segueixen estant a mans dels homes.

En segon lloc, les mateixes notícies publicades per l'Ajuntament també ens expliquen en veu d'un historiador local la importància que va tenir per la ciutat la "Manifestació de les Galledes", motiu escollit per il·lustrar el mural que homenatja al "Grup de Dones amb Memòria". És cert que hi ha pocs estudis sobre aquest acte de resistència femení, però n'hi ha. A més, a hores d'ara, el treball més acurat i complert sobre aquest fet ha estat realitzat per una historiadora de la ciutat, la Isabel Pérez-Molina, qui l'any 2017 va publicar la seva recerca a la revista *del Penedès*, editada amb accés obert per l'Institut d'Estudis Penedesencs. L'omissió per part de l'Ajuntament de qualsevol referència a aquest estudi i a la seva autora, així com tampoc als anteriors treballs que mencionen aquest fet, suggereix que el Consistori no ha volgut buscar qui millor ens pot explicar aquest episodi, sinó simplement una veu masculina que ens el pugui narrar.

En tercer lloc, l'elecció de l'espai on s'ubica el mural, juntament amb la fotografia escollida per ser reproduïda, també ens genera certs dubtes, sobretot quan coneixes la ciutat i la seva diversitat urbana, social i cultural. Cal assenyalar que l'epicentre de la "Manifestació de les Galledes" fou la Plaça de la Vila, la fotografia ens mostra un dia a dia a la plaça del Pou, situada al llindar històric del barri de la Geltrú, però l'emplaçament del mural és a Baix-a-mar. Amb aquestes seleccions podríem pensar que l'Ajuntament ha iniciat una política de centralització de la ciutat, en la que s'omet l'heterogeneïtat vilanovina a través de la construcció d'una nova memòria col·lectiva unitària i homogènia que, novament, serà transmesa per les dones. Tot i que també és probable que ens trobem davant d'un emplaçament poc pensat, fruit de la ràpida cerca d'un espai públic adequat per l'establiment d'un mural de temàtica inicialment indiferent per respondre a una imperant necessitat de fer publicitat. En qualsevol cas, el resultat final és que amb la ubicació d'aquest mural a "Baix-a-mar" sobre una temàtica de la "Vila", a través de la il·lustració de "La Geltrú", es perd una gran oportunitat per recordar i homenatjar no només una forma pròpia i peculiar de viure a la ciutat, sinó sobretot a altres dones vilanovines que, vinculades a la vida de "Baix-a-mar", també lluitaren per tirar endavant les seves famílies a través de diferents treballs estretament vinculats al mar, com són les remendadores, les peixateres o les pescadores. Així com també de recordar escenes femenines del nostre passat més recent en els seus propis espais.

Finalment, el darrer aspecte que ens grinyolava de les notícies publicades per l'Ajuntament amb la intenció de donar publicitat a aquest acte, rau en la importància donada a l'artista. De fet, no deixa de ser curiós que a través de les publicacions del Consistori es reiterava a la ciutadania molt més qui era l'autor –no l'autora– del mural, que no pas el *perquè del mural* –la celebració dels 20 anys del "Grup de Dones amb Memòria"– o *l'esdeveniment que vol representar el propi mural*, "la Manifestació de les galledes". Així, a través d'aquest gran èmfasi en l'executor del mural, convertit pel Consistori en el principal protagonista de l'acte, les dones homenatjades, aquelles que no només teixeixen la nostra memòria, sinó que també han construït i segueixen construint la nostra història, segueixen sent silenciades i relegades a un segon pla.

Aquestes són algunes reflexions que ens sorgiren després de la lectura de les notícies publicades per l'Ajuntament en relació amb aquest acte dedicat, originalment, a homenatjar les dones de la ciutat, tant aquelles del "Grup de Dones amb Memòria", que amb els seus records i actes forgen el nostre passat, present i, sobretot, futur, com aquelles poques que, cansades dels problemes diaris d'avituallament d'aigua, realitzaren la primera protesta cívica i pública contra les autoritats feixistes de la ciutat. Pensaments que s'han vist ratificats i incrementats al veure el propi mural que, tot i constituir un excel·lent exemple d'art urbà per a la ciutat, a hores d'ara no sembla que tingui com a primera voluntat homenatjar les vilanovines, sinó reiterar, perpetuar i materialitzar la trista idea de que: "sort en tenim dels homes que ens expliquen coses!"

Així, si bé diàriament podem recordar, i sinó llegir, tant el nom de l'autor del mural com del fotògraf que captà aquesta instantània de la recent vida diària de Vilanova –ambdós ben visibles–, les dones resten completament esborrades sota l'amalgama de "La manifestació de les galledes" i "Dones amb memòria". Amb aquesta designació genèrica les dones que inicialment ens havien dit que eren el centre d'aquest tribut, de nou, resten completament silenciades, amb una presència quasi anecdòtica que sembla donar pas a un homenatge "als homes que ens expliquen coses".

És cert que posar els noms de totes les dones que han participat en aquest taller potser és inviable. Per sort, són moltes les dones que han participat d'una manera o altra en el "Grup de Dones amb Memòria". Però no en foren tantes aquelles que participaren en "La

Manifestació de les Galledes”. Són la Francesca Cabrisses, l'Àngela Soler, l'Emília Soler, la Cèlia Lorenzo, la Roser Cebrià, la Lluïsa Grifoll i la Montserrat Esteve. Són elles les vertaderes protagonistes de la història, les que alçaren la seva veu i les que en el seu propi tribut no haurien de restar invisibles. I és a elles a les que hem de dir públicament “Gràcies per fer tan poques el que hauríem de fer tantes”, recuperant i fent nostre l'agraïment que temps més tard rebé la Francesca Cabrisses a través d'una carta mecanografiada anònima.

Davant d'aquesta situació, en la que una acció que vol recuperar la veu de les dones vilanovines a través de la manifestació pública de la seva importància històrica en el nostre passat més recent, acaba resultant en el prolongament i la reiteració de clàssiques pràctiques patriarcals i paternalistes, requerim la realització d'una autocrítica constructiva, així com també la seva immediata reparació.

Per tot això, es proposa al Ple de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú que adopti l'acord següent:

ACORD

PRIMER. Encarregar una placa, senzilla però digna, amb els noms de totes les dones que varen participar a la manifestació, amb nom i dos cognoms. I la data sencera de la mateixa.

També hi haurà de constar el text «20è. aniversari del grup Dones amb Memòria».

SEGON. Col·locar la placa en el mural, sense malmetre'l òbviament, però en un lloc ben visible i llegible, en un acte públic però institucional.

TERCER. Que la col·locació es faci coincidir amb l'aniversari de la manifestació, el dia 24 de setembre, d'aquest mateix any 2021.

QUART. Que es faci difusió de la col·locació de la placa, així com dels motius de la mateixa.